

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Sp/11/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7013200588
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Tymko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7013200588.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach samosudcom JUDr. Jurajom Tymkom v právnej veci navrhovateľa P. O., bytom O. Č.. XXXX/X, X., zastúpeného Ľ. I., bytom O. Č.. XXXX/X, X., proti odporcovi Centrum právnej pomoci, kancelária Humenné, so sídlom Mierová č. 4, Humenné, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. KaHE-7255/2534/2013-14081/2013 zo dňa 05.04.2013 takto

rozhodol:

Zrušuje rozhodnutie odporcu č. KaHE-7255/2534/2013-14081/2013 zo dňa 05. apríla 2013 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Rozhodnutím sp. zn. KaHE-7255/2534/2013-14081/2013 zo dňa 05.04.2013 odporca podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. v úplnom znení o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z., v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) nepriznal navrhovateľovi nárok na poskytovanie právnej pomoci.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odporca citoval ustanovenie § 3 ods. 1, § 6 ods. 1 písm. a/, b/, § 4 písm. i/, § 4 ods. 2, § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. a konštatoval, že na základe predložených dokladov k žiadosti o poskytnutie právnej pomoci o príjme a informácii o majetkovej situácii žiadateľa bolo preukázané, že žiadateľ v posudzovanom období od augusta 2012 do februára 2012 spĺňa zákonom stanovenú podmienku - stav materiálnej núdze bez finančnej spoluúčasti. Na preukázanie skutkového stavu a opodstatnenosti nároku žiadateľa, centrum získalo z Okresného súdu Humenné fotokópie dokumentov:

- žiadosť o zmenu poskytovania výživného,
- zápisnice o pojednávaní zo dňa 20.05.2011, 24.08.2011, 09.11.2011, 01.02.2012, 22.02.2012,
- vyjadrenie žiadateľa prostredníctvom zástupcu zo dňa 20.05.2011,
- vyjadrenie žiadateľa zo dňa 24.06.2011,
- zápisnica Okresného súdu Bratislava II,

- vyjadrenie G.. U. O. zo dňa 11.01.2011,
- rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 10C/66/2011-140 zo dňa 22. februára 2012,
- odvolanie žiadateľa zo dňa 07.03.2012,
- vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 03.04.2012,
- rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoP/46/2012-167 zo dňa 11.07.2012,
- dovolanie žiadateľa zo dňa 23.08.2012,
- vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu zo dňa 04.10.2012.

V napadnutom rozhodnutí odporca opísal skutočností, ktoré žiadateľ uviedol v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v časti B2, ako aj opísal priebeh konania pred Okresným súdom Humenné a Okresným súdom Bratislava II. Ďalej uviedol, že na pojednávaní dňa 22. februára 2012 Okresný súd Humenné vyhlásil rozsudok, ktorým konanie vo veci zníženia výživného zastavil a návrh odporcu na zníženie výživného zamietol. Proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 10C/66/2011-140 zo dňa 22. februára 2012 podal žiadateľ odvolanie. Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 2CoP/46/2012-167 zo dňa 11. júla 2012 potvrdil rozsudok Okresného súdu Humenné. Rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 10C/66/2011-140 zo dňa 22. februára 2012 a rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoP/46/2012-167 zo dňa 11. júla 2012 nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 25. júla 2012. Ďalej konštatoval, že dňa 28. augusta 2012 podal žiadateľ „dovolanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia“, a to z dôvodov, že

1) ako účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,

2) vo veci konali miestne nepríslušné sudy, nakoľko podľa názoru žiadateľa mal byť návrh na zvýšenie výživného odstúpený Okresným súdom Humenné na Okresný súd Bratislava II, ktorý je miestne príslušným súdom odporcu (povinného). Odporca túto skutočnosť písomne namietal. Návrh na zvýšenie výživného mal byť odstúpený tým skôr, že odporca mal zdravotné problémy. Odporca bol vypočúvaný v Bratislave, navrhovateľ v Humennom. Zápisnice z Bratislavy neboli navrhovateľovi zasielané (až na prvú) a boli v podstate o „ničom“. Chýbala konfrontácia.

3) konanie malo vady - nebol dostatočne preskúmaný majetok odporcu (povinného),

a na základe zistených skutočností boli vyvodené nesprávne závery, a to, že:

- odporca previedol svoj štvorizbový byt v Bratislave v hodnote 200 000 eur na inú osobu darovacou zmluvou tri mesiace pred svojím podaním na súd,

- Krajský súd v Prešove vo svojom rozsudku úplne opomenul fakt, že odporca - povinný, za skúmané obdobie, t.j. od 01.03.2011 do 22.02.2012, prijal popri starobnom dôchodku, ktorý bol základom pre stanovenie výšky výživného, sumu 6 000 eur, 7 000 eur a 2 700 eur odstupné, spolu 15 700 eur,

- od poslednej úpravy výživného (2005) sa podstatne zmenili pomery na strane povinného, oprávneného, i jeho matky. Povinný v roku 2005 zatajil, že okrem príjmu zo zamestnania poberá i starobný dôchodok (približne v rovnakej výške). Má vysoké úspory okolo 50 000 eur. Skutočnosť, že povinný poberal starobný dôchodok od 02.01.2005 bola zistená až v tomto konaní. V roku 2005 sme žiadali preveriť poberanie starobného dôchodku dva - trikrát, čo povinného vtedy veľmi rozčúľilo,

- odporca (povinný) prispel navrhovateľovi na výživu za celý život (22 rokov) sumou: 10 rokov á 6,65 eur mesačne, t.j. 780 eur, 5/2001 - 5/2007 á 33 eur mesačne, t.j. 2 423 eur, v máji 2007 doplatené spätne za roky 5 154 eur. Odporca len za obdobie od 01.03.2011 do 28.02.2012 prijal od zamestnávateľa a od Sociálnej poisťovne sumu okolo 500 x 12, 6 000 eur, 7 000 eur a 2 700 eur, t.j. 21 700 eur. Navrhovaná výška výživného 500 eur mesačne je opodstatnená a pokrýje len najnevyhnutnejšie výdavky spojené

so štúdiom na VŠ mimo miesta bydliska a mojou existenciou. Moja mama je dlhodobo nezamestnaná, stará sa i o môjho jedenásťročného brata sama a tiež o ZŤP babku (bezplatne). Naša situácia je zúfalá, je načase, aby sa už konečne aj povinný prejavil ako otec.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odporca ďalej uviedol, že žiadateľ navrhol rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.07.2012, č.k. 2CoP/46/2012, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Humenné zo dňa 22.02.2012, č.k. 10C/66/2011, a ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25.07.2012 zrušiť a vec prideliť na prejednanie (opätovne) Okresnému súdu Bratislava II, ktorý je miestne príslušným súdom odporcu. Citoval ustanovenie § 237, § 238, § 239 O.s.p. a konštatoval, že podľa § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Poukázal na to, že i v týchto prípadoch je však možné podať dovolanie z dôvodov uvedených v § 237 O.s.p., avšak s výnimkou vecí rozvodu manželstva, neplatnosti manželstva alebo určenia, či tu manželstvo je, alebo nie je. Žiadateľ ako dôvod podania dovolania uviedol, že ako účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, vo veci konali nepríslušné súdy a nebol dostatočne preskúmaný majetok odporcu (povinného). Poukázal na Komentár k § 237 písm. c/ O.s.p. Jaroslav Krajčo a kolektív, Eurounion spol. s.r.o., rok 2010, strana 912 a uviedol, že účastník konania stráca procesnú spôsobilosť a schopnosť samostatne konať pred súdom až v dôsledku právoplatného rozsudku o zbavení (obmedzení) spôsobilosti na právne úkony. Konštatoval, že žiadateľ nie je žiadnym spôsobom pozbavený, resp. obmedzený v spôsobilosti na právne úkony. Žiadateľ v konaní bol zastúpený svojou matkou Ľ. I. na základe splnomocnenia zo dňa 20.05.2011. Procesná spôsobilosť žiadateľa nebola žiadnym spôsobom obmedzená a žiadateľ, ako plnoletá osoba, bol riadne zastúpený a nebol daný dôvod na postup súdu podľa § 104 ods. 2 O.s.p.. K námietke žiadateľa, že vo veci konali nepríslušné súdy, nakoľko podľa názoru žiadateľa po podaní protinávru na zvýšenie výživného, mal byť návrh na zvýšenie výživného odstúpený Okresným súdom Humenné na Okresný súd Bratislava II, ktorý je miestne príslušným súdom odporcu (povinného), poukázal na ustanovenie § 89 O.s.p.. Uviedol, že v prípade kumulácie týchto vzájomných návrhov ich dôsledkom je, že súd, ktorý miestne príslušný na konanie o skoršom návrhu, ktorý bol podaný, sa stáva príslušným aj na konanie a rozhodnutie o vzájomnom návrhu. Ustanovenie však nemožno aplikovať, ak by sa na spojenú vec alebo vzájomný návrh vzťahovali ustanovenia o výlučnej pôsobnosti - § 88 O.s.p.. Uviedol, že miestna príslušnosť v konaní o znížení výživného bola určená podľa § 84 O.s.p. na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak, nakoľko v čase podania návrhu na znížení výživného bol už žiadateľ plnoletý, a teda je vylúčené použitie ustanovení o výlučnej príslušnosti (§ 88 O.s.p.). Nakoľko v priebehu konania žiadateľ podal vzájomný protinávrh - návrh na zvýšenie výživného, Okresný súd Humenné postupoval v súlade s § 89 O.s.p., ktorý vec prejednal a rozhodol spolu so všetkými návrhmi účastníkov konania. K ďalšiemu dovolaciemu dôvodu žiadateľa, že konanie malo vady - nebol dostatočne preskúmaný majetok odporcu (povinného), a teda namieta porušenie ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., odporca poukázal na Komentár k § 237 písm. f/ O.s.p. Jaroslav Krajčo a kolektív, Eurounion spol., s.r.o., rok 2010, strana 913. Konštatoval, že z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 10C/66/2011-140 zo dňa 22.02.2012, ako aj rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoP/46/2012-167 zo dňa 11. júla 2012 vyplýva, že súdy reagovali na návrhy podávané žiadateľom v priebehu konania a uviedli dôvody, prečo niektoré z navrhnutých dôkazov neboli vykonané. V závere odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporca uviedol, že vo veci, s ktorou sa žiadateľ na centrum obrátil, nebola z vyššie uvádzaných dôvodov vylúčená zrejماً bezúspešnosť sporu, čím žiadateľ nespĺnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc. Nesplnenie hoci len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytovanie právnej pomoci. Konštatoval, že z dôvodu nutnosti kumulatívneho splnenia zákonom stanovených podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc sa Centrum, s ohľadom na vyššie uvedené, splnením ďalších podmienok nezaoberalo.

Navrhovateľ sa včas podaným opravným prostriedkom domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia odporcu a priznania mu právneho zástupcu v konaní pred Najvyšším súdom SR. Nesúhlasil s názorom odporcu, že ide o bezúspešné podanie. Uviedol, že návrh na zvýšenie výživného podal ako protinávrh vo veci zníženia výživného, ktorý podal povinný. Poukázal na to, že povinný pred svojim podaním na Okresný súd Humenné o znížení výživného previedol - daroval štvorizbový byt v osobnom vlastníctve

v hodnote 200 000 eur v Bratislave na prvorodeného, XX ročného syna G.. F. O., ktorý má trvalé bydlisko na O. XX Q. W., pričom od malička sa o neho starala osobne mama a jej otec. Byť daroval - vzdal sa majetku vysokej hodnoty a požiadal o zníženie výživného v marci 2011. Ďalej uviedol, že v novembri 2011 po čiastočnom zistení pomerov povinného, podal návrh na zvýšenie výživného. Výživné 132,78 eur mesačne bolo stanovené v roku 2005, kedy bol študentom gymnázia. Teraz študuje na vysokej škole mimo miesta bydliska (120 km od bydliska) a má vysoké výdavky, pričom ním navrhovaná výška výživného je len minimálna. Konštatoval, že u povinného boli dokázané úspory, resp. čistý príjem od 01.03.2011 do 28.02.2012 približne 20 000 eur, a preto bolo potrebné dokazovať ďalej, pretože predpokladá, že povinný má úspory vo výške 50 000 eur. Bol toho názoru, že konanie malo vady - nedostatočne sa preskúmali príjmy a majetok povinného a na základe už zistených skutočností (príjem 20 000 eur za jeden rok konania vo veci výživného - dôkaz sa v spise 10C/66/2011 nachádza - výpis z účtu v X. X.) sa vyvodili nesprávne závery. Ďalej uviedol, že zápisnice z výsluchov v Bratislave mu neboli doručované a ani zápisnica zo dňa 01.02.2012 z Okresného súdu Humenné. Opätovne poukázal na to, že povinný sa vzdal majetku vysokej hodnoty, čím vlastne nezaopatreného syna - oprávneného vydedil, pričom vyživovaciu povinnosť museli vo zvýšenej miere plniť jeho mama i babka. Bol toho názoru, že v dokazovaní vo veci zvýšenia výživného (návrh podaný v novembri 2011, uznesenie o ukončení dokazovania dňa 01.02.2012) sa malo pokračovať, pričom i dôkazy zistené do vyhlásenia rozsudku boli postačujúce na schválenie výživného v ním navrhovanej výške. Uviedol, že pokiaľ spomínal, že oprávnený nemal procesnú spôsobilosť (ani zástupcu), mal na mysli - námietky proti zneniu zápisníc, ktoré mu neboli posielané, v poslednej zápisnici chýbalo zdôvodnenie zamietnutia jeho návrhu, atď.. Ďalej uviedol, že i na druhostupňových súdoch dochádza k omylom (i keď rozhoduje senát, nielen jediný sudca). Dôkazom sú napríklad jeho rozsudky vo veciach výživného, ktoré sú síce právoplatné, no nezákonné na prvý pohľad.

Odporca v písomnom vyjadrení zo dňa 11.06.2013 navrhol, aby krajský súd napadnuté rozhodnutie Centra právnej pomoci, kancelária Humenné, č.k. KaHE-7255/2534/2013-14081/2013 zo dňa 05. apríla 2013, potvrdil. Citoval, v akých veciach Centrum právnej pomoci poskytuje právnu pomoc a uviedol, že jednou z podmienok poskytnutia právnej pomoci Centrom právnej pomoci je, že sa nejedná o zrejmu bezúspešnosť sporu. Konštatoval, že úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť len ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok:

- že sa nachádza v stave materiálnej núdze,
- že sa nejedná o zrejmu bezúspešnosť sporu, a
- že spor prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy, ak je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Citoval ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. a konštatoval, že na základe navrhovateľom predložených písomností, ktoré sú súčasťou spisu odporcu sp. zn. 2534/2013 a boli podkladmi na vydanie napádaného rozhodnutia, bolo preukázané, že navrhovateľ nespĺňa zákonom stanovenú podmienku - že sa nejedná o zrejmu bezúspešnosť sporu. Na záver odporca uviedol, že navrhovateľ podal proti rozhodnutiam súdov dovolanie z dôvodu, že navrhovateľ ako účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, vo veci nekonali príslušné súdy a nebol dostatočne preskúmaný majetok odporcu (povinného). Po preštudovaní spisového materiálu v právnej veci navrhovateľa, Centrum právnej pomoci dospelo k záveru, že vo veci, s ktorou sa navrhovateľ obrátil na Centrum právnej pomoci, nie je možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu.

Súd v konaní podľa § 250l a nasl. O.s.p. po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a oboznámení sa s administratívnym spisom odporcu dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa zo dňa 15.04.2013 je dôvodný.

Na pojednávaní súdu dňa 22. novembra 2013 splnomocnená zástupkyňa navrhovateľa uviedla, že na opravnom prostriedku, ktorý bol podaný proti rozhodnutiu odporcu č. KaHE-7255/2534/2013-14081/2013 zo dňa 05. 04.2013 trvá v celom rozsahu. Na jeho doplnenie uviedla, že okrem dôvodov, ktoré presne špecifikoval navrhovateľ v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, rozhodnutia súdov trpia aj ďalšími vadami, na ktoré by mal dovolací súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Poverená zástupkyňa odporcu zotrvala na dôvodoch, ktoré sú uvedené v napadnutom rozhodnutí, ako aj vo vyjadrení odporcu k opravnému prostriedku navrhovateľa, ktoré bolo doručené súdu dňa 13.06.2013.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov, tento zákon sa vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci:

- a) v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „vnútroštátne spory“),
- b) v cezhraničných sporoch v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach a v rodinnoprávných veciach a
- c) v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení a v týchto veciach aj v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.

Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Podľa ustanovenia § 8 citovaného zákona pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihladne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremĺčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Spornou skutočnosťou v prejednávanej veci je otázka posúdenia, či vo veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10C/66/2011 možno vo vzťahu k dovolaniu navrhovateľa konštatovať zrejmu bezúspešnosť (§ 8 zákona o bezplatnej právnej pomoci), ktorá ju vylučuje z poskytnutia právnej pomoci poskytovanej odporcom podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci.

Pojem zrejmej bezúspešnosti v spore bol v našom právnom poriadku pôvodne obsiahnutý len v § 138 ods. 1 O.s.p. v súvislosti s posudzovaním žiadosti účastníka konania o oslobodení od platenia súdnych poplatkov, keď O.s.p. pre priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov vylučuje zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Občiansky súdny poriadok však konkrétne neupravuje, čo je potrebné pod týmto pojmom rozumieť. Zákon o bezplatnej právnej pomoci príkladmo uvádza, načo je potrebné prihliadať pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu, keďže jednou z podmienok pre priznanie tohto nároku je, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. Pri aplikácii § 138 O.s.p. všeobecné súdy judikovali, že o zrejmu bezúspešnosť sa jedná najmä vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené.

V prejednávanej veci žiadal navrhovateľ v správnom konaní vedenom u odporcu priznanie nároku na právnu pomoc vo veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10C/66/2011 o zvýšenie výživného, konkrétne vo veci ním podaného dovolania voči rozsudku Krajského súdu v Prešove, č.k. 2CoP/46/2012. Navrhovateľ v označenej veci vystupuje v podstavení odporcu (v konaní o znížení výživného), ktorý na pojednávaní dňa 09.11.2011 vzájomným návrhom požiadal o zvýšenie výživného na sumu 500 eur mesačne.

Odporca oprel svoj právny záver, že žiadateľ nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci, z dôvodu, že navrhovateľ, ako žiadateľ podanie dovolania odôvodnil tým, že ako účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, vo veci konali nepríslušné súdy a nebol dostatočne preskúmaný majetok odporcu (povinného). Ďalej poukázal na ustanovenie § 238 ods. 4 O.s.p., u ktorého dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

Uvedené skutočnosti mal odporca za dostačujúce pre konštatovanie zrejmej bezúspešnosti sporu, a teda nenaplnenie druhej podmienky pre priznanie nároku na právnu pomoc. Vzhľadom k tomu, že nesplnenie čo i len jednej z podmienok podľa § 6 ods. 1 zákona o bezplatnej právnej pomoci má za následok negatívne rozhodnutie o žiadosti žiadateľa, odporca sa zvyšnými podmienkami ďalej nezaoberal.

Podmienky prípustnosti dovolania voči rozsudku upravuje Občiansky súdny poriadok v § 236, § 237 a § 238. Platí pritom, že aj keď nie je dovolanie voči rozsudku prípustné podľa § 238 O.s.p., musí dovolací súd skúmať, či dovolaním napadnuté rozhodnutie nie je zaťažené niektorou z vád podľa § 237 O.s.p.. Pritom platí, že prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. nie je daná tvrdením dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z vád v tomto ustanovení uvedenou, ale je prípustné len vtedy, ak rozhodnutie skutočne takouto vadou aj trpí. Ak dovolací súd zistí, že rozhodnutie nie je niektorou z uvedených vád postihnuté, dovolanie odmietne, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Čo je však dôležitejšie, k tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z vád uvedených v § 237 O.s.p., prihliada dovolací súd nielen na námietku dovolateľa, ale z úradnej povinnosti zisťuje jej existenciu bez zreteľa na to, či dovolateľ existenciu vady tvrdil alebo netvrdil. Ak zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí takouto vadou, toto rozhodnutie zruší.

Preto neobstojí tvrdenie odporcu, že dôvody, ktoré navrhovateľ uviedol v žiadosti o priznanie nároku na právnu pomoc (ako účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, vo veci konali nepríslušné súdy a nebol dostatočne preskúmaný majetok odporcu), tieto dôvody jednoznačne preukazujú zrejmu bezúspešnosť sporu. Občiansky súdny poriadok totiž ukladá dovolaciemu súdu povinnosť z úradnej povinnosti skúmať, či v konaní došlo k niektorej z vád taxatívne ustanovených v § 237 O.s.p.. Pokiaľ odporca vychádzal len z dôvodov uvedených navrhovateľom v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, je namieste konštatovať, že toto zistenie odporcom nie je dostačujúce pre skonštatovanie zrejmej bezúspešnosti. V konaniach, v ktorých zákon ukladá súdu z úradnej povinnosti zisťovať skutočnosti potrebné pre zistenie skutkového stavu, resp. tiež vykonať dokazovanie nad rozsah návrhov účastníkov konania (§ 120 ods. 2 O.s.p., § 242 ods. 1 O.s.p.), je totiž zrejma bezúspešnosť, osobitne tak, ako je zadaná v § 8 zákona o bezplatnej právnej pomoci, povahou veci vylúčená. Ide totiž o konania v tak citlivých veciach, že zákonodarca považoval za potrebné poskytnúť účastníkom širšiu ochranu ich práv tým, že uložil súdu povinnosť aktívne zisťovať skutočnosti a dôkazné prostriedky nad rámec návrhov účastníkov, ktorí by inak, napríklad z dôvodu neznalosti práva alebo faktickej, či právnej nemožnosti určitý dôkaz obstaráť, boli na svojich právach a právom chránených záujmoch poškodení.

Súd považuje za potrebné dodať, že pre nenaplnenie požiadavky § 6 ods. 1 písm. b/ zákona o bezplatnej právnej pomoci nestačí, že zrejmu bezúspešnosť sporu nemožno vylúčiť, ale je nevyhnutné, aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola tak jednoznačná, že je zrejma už na základe zbežného posúdenia veci. V opačnom prípade ide len o možnú bezúspešnosť sporu, ktorá o sebe nevyklučuje žiadateľa z nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci. Treba mať na zreteli, že rozhodovanie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci predstavuje obmedzenie práva na súdnu a inú právnu pomoc garantovaného Ústavou, preto je nanajvýš nutné brať do úvahy čl. 13 Ústavy tak, aby do tohto práva bolo zasiahnuté skutočne len v nevyhnutnej miere a vždy v súlade so zákonom.

Z vyššie uvedených dôvodov súd preto v zmysle ustanovenia § 250q ods. 2 v spojení s ustanovením § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude odporca povinný postupovať v intenciách právneho názoru súdu vysloveného v tomto rozsudku (§ 250r O.s.p.).

Navrhovateľovi ako úspešnému účastníkovi konania súd náhradu trov konania nepriznal, keďže navrhovateľ si právo na náhradu trov konania ani neuplatnil a tieto v spojitosti s podaným opravným prostriedkom ani nevznikli (§ 250k ods. 1 O.s.p. za použitia ustanovenia § 250l ods. 2 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Najvyšší súd SR v Bratislave prostredníctvom Krajského súdu v Košiciach, a to písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.